

Mo i Rana, 27.08.2015

Klage på vedtak - Sølvbekken kraftverk i Rana kommune

Det vises til NVE's vedtak av 03.07.2015 om å gi Ranakraft AS tillatelse til å bygge Sølvbekken kraftverk.

Naturvernforbundet i Rana og omegn påklager herved dette vedtaket.

NVE begrunner sitt konsesjonsvedtak med at fordelene av det omsøkte vedtaket er større enn skader og ulemper for allmenne og private interesser slik at kravet i vannressursloven § 25 er oppfylt.

I Sølvbekken kraftverk er det planlagt 1180 meter med rør som skal graves ned, vei langs dette røret som også skal brukes etter endt anleggsvirksomhet, inntaksdam med betongvegg (5 m høy og 11 m bred), betongterskel i eksisterende elveløp (1 m høy og 20 m lang), nedemt volum på 2000m³, kraftstasjon mm. med et arealbeslag på 210 m², massedeponi og kraftledninger i luft (pga lite løsmasser i bakken). Rørene skal i hovedsak tildekkes i grøft med unntak av de steder det er sammenhengende fjell i dagen. Her vil røret bli forsøkt tildekket med lokale løsmasser.

Dette er etter vår vurdering store visuelle og fysiske inngrep i et allerede belastet område og vil føre til unødig og forstyrrende aktivitet i et område der det er registrert flere hi og ynglinger av den kritisk truede fjellreven.

Fjellreven er en kritisk truet art i Skandinavia og det har vært igangsatt en rekke prosjekter finansiert av norske myndigheter for å få opp bestanden. I det aktuelle området Saltfjellet og videre sørover i Rana mot Kaldvatnet, har det gjennom en årrekke vært utsetting av fjellrev, etablering av føeringsautomater og blitt satt ut kunstige hi.

Dette område er klassifisert som **kjerneområde for fjellrev** og det var i 2011-2012 registrert 4 hilokaliteter innefor en radius på 2,5-4 km fra det aktuelle utbyggingsområdet. I 2011 ble det registrert ynglinger i 2 av 4 hi.

Fjellreven har opp mot **75 km² store revir** og en vet at en av årsakene til nedgang i bestanden har vært fragmentering av leveområdene og forstyrrelser i forbindelse med dette.

Naturvernforbundet i Rana stiller seg uforstående til vedtaket fra NVE og savner et mere kritisk blikk på tiltakshavers søknad:

«Det ble ikke registrert hi under befaringen, og det er ikke kjent for rapportforfatter hvor hiene befinner seg».

Konklusjon: Med forbehold om fjellrevens situasjon i området, anses tiltakene å få middel til små negative virkninger på det biologiske mangfoldet».

Vi mener at dette ikke er holdbart som konklusjon når vi har med en art å gjøre som er klassifisert som kritisk truet og der det i forskrift er bestemt at den skal være en prioritert art.

Ytterligere forstyrrelser i et allerede belastet området ikke er forenelig med bedre vern av fjellrev som lov og forskrift krever.

-Fjellrev blir prioritert art

Nyhet | Dato: 23.01.2015 | [Klima- og miljødepartementet](#)

«Fjellreven er vedtatt som prioritert art av Kongen i statsråd. Prioriteringen betyr at fjellrev og fjellrevhi får en bedre beskyttelse enn i dag. Dette gjøres som ledd i arbeidet med å bedre situasjonen for truede arter.

*Fjellreven er en spennende og morsom art, som dessverre er kritisk truet. Gjennom å gjøre den til en prioritert art tar vi et enda tydeligere ansvar for fjellreven, sier **klima- og miljøminister Tine Sundtoft**.*

Det blir et klart forbud mot skade og øleggelse av fjellrev og fjellrevhi, inkludert tomme hi. Også forstyrrelse av fjellrev blir forbudt etter den nye forskriften. Prioritering innebærer også at tar et enda større ansvar for fjellreven.»

Fra Regjeringen.no: «fjellrev blir en prioritert art».

I Konesjonsvedtaket fra NVE står det blant annet at «Etter NVEs syn vil konsekvensene ved bygging av Sølvbekken kraftverk være akseptable og i liten grad berøre fjellrev, mens Gubbeltåga kraftverk er mer konfliktyllet.»

Naturvernforbundet stiller seg meget kritiske til manglende vektlegging når det gjelder forstyrrelse av fjellrevens eksistens i området, uavhengig av i hvor stor grad den forstyrres i forhold til andre søkte kraftverk.

I **Retningslinjer i regional plan om små vannkraftverk i Nordland** står det at «utbygging av småkraftverk ikke skal tillates dersom det er fare for at prioriterte arter eller rødlistearter blir skadelidende.»

Naturvernforbundet i Rana stiller seg undrende til at disse retningslinjene ikke blir fulgt av NVE som nå gir tilatelse til vannkraftutbygging i et område med registrerte fjellrevehi og -ynglinger.

Avbøtende tiltak i forhold til fjellrev

NVE konstaterer i sitt vedtak at det er usikkerhet knyttet til tiltakenes virkninger for fjellrev, og har derfor tatt med i vurderingen at det er registrert yngling i nærheten av planområdet.

Likevel fattes det vedtak med følgende avbøtende tiltak: «Anleggsarbeidet må legges til et år det kan dokumenteres at ikke er smågnagerår, av hensyn til mulig yngling av fjellrev.

Fortrinnsvis legges arbeidene til sensommer/høst i det aktuelle året.»

Mener NVE at så lenge færrest mulig fjellrev forstyrres er det greit?

En vet at i dårlige smågnagerår blir valpekullene mindre og ikke nødvendigvis færre antall hi som tas i bruk. I dårlige smågnagerår er fjellreven ekstra utsatt pga matmangel, skal det da være et aktuelt avbøtende tiltak å legge anleggsvirksomheten til et slikt år?

I tillegg vet vi at samme hi kan brukes i en årrekke, og fjellrevparet bruker hiet året rundt.

Vi registrerer også tiltakshavers svar på høring angående fjellrev: «Ellers vil fjerning og revegetering av alle inngrep og tilbakeføring av anleggsvei til kjøresterkt terreng være viktige avbøtende tiltak også i forhold til fjellreven».

Dette er altså en 1,9 km lang vei der det skal være mulig å kjøre 4WD bil/terrengmotorsyssel/skuter for å drifte vanninntaket og som samtidig karakteriseres som et viktig avbøtende tiltak for å unngå forstyrrelse av fjellreven!

Fjellreven er svært sky og det er helt åpenbart at en slik vei innenfor fjellrevens massive revir vil være forstyrrende for arten.

Videre står det i konsejonssøknaden: «det er et klart poeng at tilgjengeligheten for mennesker til influensområdet ikke blir bedre enn den er i dag».

Er NVE av en slik oppfatning at en slik vei ikke fører til økt tilgjengelighet til området og fare for ytterligere forstyrrelse av fjellreven?

Samlet belastning

Rana kommune er en betydelig utbygd kommune i forhold til kraftproduksjon og vi har ikke råd å miste flere uberørte eller fra før av berørte vassdrag.

NVE merker seg i brev av 03.7.2015 at antallet kraftverkstiltak er relativt høyt i kommunen, «*men den samlede belastningen anses ikke som så stor at den blir avgjørende for konsesjonsspørsmålet.*»

NVE har bare i Rana gitt konsesjon til **36** vannkraftutbygginger! For Nordland fylke er antallet **250!**

I dette aktuelle området er det flere eksisterende inngrep i forbindelse med vannkraftutbygging og flere andre inngrep i planleggingsfasen.

Naturvernforbundet i Rana mener at det er uakseptabelt at det ikke foreligger en tilfredsstillende utredning av den samlede belastningen slik Naturmangfoldsloven krever.

Naturmangfoldsloven § 10.(økosystemtilnærming og samlet belastning)

En påvirkning av et økosystem skal vurderes ut fra den samlede belastning som økosystemet er eller vil bli utsatt for.

Naturvernforbundet i Rana ønsker en redegjøring fra NVE hvor høy den samlede belastningen må bli før det blir tatt i betraktning ved behandling av konsesjonssøknader?

Samiske interesser

Tiltaket er av tiltakshaver vurdert til å ha liten negativ effekt for samiske interesser.

Leser en imidlertid konklusjonen i forhold til Reindriftsforvaltningen frarådes at det gis konsesjon for Gubbeltåga og Sølvbekken kraftverker. Fraråding er begrunnet i at disse tiltakene sammen med kvartsutvinning i Nasafjell (positivt vedtak i kommunestyret i Rana 2014) vil være svært kritisk for reindriften og i verste fall bidra til at et relativt stort og svært viktig område vil falle bort som reinbeiteområde.

Videre opplyses det om at det svært uheldig med forstyrrelser i områder hvor sammenblandinger av flere ulike reinflokker kan bli en stor utfordring.

«Dersom de omsøkte tiltakene mot fraråding skulle få konsesjon anmoder Reindriftsforvaltningen på det sterkeste at konsesjonen forutsetter at uttak av kvarts i Nasafjell ikke blir en realitet.»

fuglefaunaen

Ifølge rapporten gjennomført av Allskog fra 2006 var det svært sparsomt med fugl i området da registreringsarbeidet ble gjennomført. Hekkesesongen var stort sett avsluttet og mange av artene som normalt finnes her hadde allerede trukket ut. Dog ble det observert noen få årssunger av blåstrupe.

Vi stiller oss genrelt uforstående til at registrering i forbindelse med kraftutbygginger kan gjennomføres på en tid av året der hekkesesongen er avslutta og artene som normalt finnes i området har trukket ut.

Rapport med registrering av naturtyper og rødlistearter i tilknytning til bygging av Sølvbekken kraftverk i Rana.

(ALLSKOG -2006)

Beskrivelse og vurdering av mulige virkninger og konfliktpotensiale

Det er ikke kjent spesielle naturverdier som er avhengig av dagens vannføring, men det antas at enkelte vanntilknyttede arter blir negativt påvirket. Tiltaket vil, gjennom arbeid med rørgate og tilførselsveier, til en viss grad påvirke en stedvis rik og kravfull flora. (Mulig funn av viktig naturtype "Kalkrike områder i fjellet").

Det er også et visst potensiale for konflikt i forhold til fjellrev.

På bakgrunn av dette klassifiseres området som av stor verdi i denne biologisk utredningen av området.

Konklusjon med påklaging av vedtak

Naturvernforbundet i Rana sterkt uenig i konsesjonsvedtaket fra NVE da en tillatelse til kraftverk i dette området bryter med en rekke bestemmelser i Naturmangfoldsloven, forskrift om prioriterte arter (fjellrev) fra 2015, handlingsplan for fjellrev (DN), retningslinjer i regional plan for små vannkraftverk i Nordland og bagatellisering av samiske interesser.

Et konsesjonsvedtak i dette området vitner om at disse bestemmelsene ikke tas tilstrekkelig på alvor.

Det påstås at utbygging av «små» kraftverk vil fotrenge ikke-fornybar kraftproduksjon. Naturvernforbundet i Rana har til gode å se dokumentasjon på at denne påstanden stemmer i forhold til små vannkraftutbygginger som nå gis konsesjon.

Naturvernforbundet i Rana og omegn påklager på dette grunnlag NVE sin konsesjon til kraftutbygging i Sølvbekken og ber om at vedtaket omgjøres.

For Natuvernforbundet i Rana og omegn
Camilla Bjugn
Leder